STICUSA KNIPSELKRANT 198

DE BEURS
Donderdag 7 april 1988

DIREKTEUR STICUSA OP CURACAO

WILLEMSTAD - De Direkteur van de Stichting Culturele Samenwerking (STICUSA), Drs. H.P.J. van Bueren, bevindt zich voor zijn jaarlijks werkbezoek vanaf 30 maart op Curaçao, na eerst de Bovenwindse Eilanden te hebben bezocht.

Naast gesprekken over de lopende actuele projekten met de Stichting Cultureel Centrum Curaçao, zal Drs. van Bueren ook een toelichting geven over de eind dit jaar te wijzigen structuur van de samenwerking. Dan wordt namelijk na een 40-jarig bestaan de Stichting STICUSA opgeheven en gaat zij op in het Nederlandse Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC).

In dit kader zal op 28 en 29 april a.s. de Vaste Gemengde Commissie op Curaçao voor de tweede maal voor overleg bijeen komen, teneinde het beleid te bepalen ter uitvoering van het Cultureel Accoord tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba.

Op 31 maart j.l. maakte Drs. van Bueren zijn opwachting bij de Gouverneur van de Nederlandse Antillen, Dr. R.A. Römer.

Naast alle eilanden van de Nederlandse Antillen zal drs. van Bueren van 6 tot 13 april ook Aruba bezoeken.

WILLEMSTAD - Op 31 maart jongstleden maakte drs. H.P.J. van Bueren, Direkteur van Sticusa zijn opwachting bij de Gouverneur van de Nederlandse Antillen, Dr. R.A. Römer. De heer van Bueren is momenteel op werkbezoek op de Antillen.

Enkele dagen geleden ontving Sticusa de achterstallige nummers van Beurs- en Nieuwsberichten vanaf 5 april 1988. De artikelen die o.i. voor u toch nog interessant zijn treft u hierbij aan.

Woensdag 20 april 1988 BEURS EN NIEUWSBERICHTEN

NUTTIG BEZOEK DR. VERSTEEG AAN ARUBA

ORANJESTAD - Onlangs was Dr. Aad Versteeg - die verbonden is aan het Archeologisch Centrum van de Rijksuniversiteit Leiden - voor een werkbezoek op Aruba. Dit officiele werkbezoek is mogelijk geworden dank zij de medewerking van Sticusa die de reiskosten voor haar rekening nam en de Arubaanse overheid die voor het verblijf van de heer Versteeg zorgdroeg. Dr. Versteeg, die een deskundige is in archeologie van het Caribisch gebied, is voor de komende jaren aangetrokken als adviseur van het Archeologisch Museum Aruba.

Bij aankomst heeft Dr. Versteeg aan de heer Evelino Fingal, conservator van het Archeologisch Museum - een twintigtal boeken en een tiental rapporten overhandigd als schenking voor de museumbibliotheek. Het Archeologisch Museum is doende een kleine handbibliotheek met archeologisch literatuur op te zetten om aan bezoekers en belangstellenden een nog betere service te kunnen verlenen.

Het museum is Dr. Versteeg voor deze schenking dan ook zeer dankbaar.

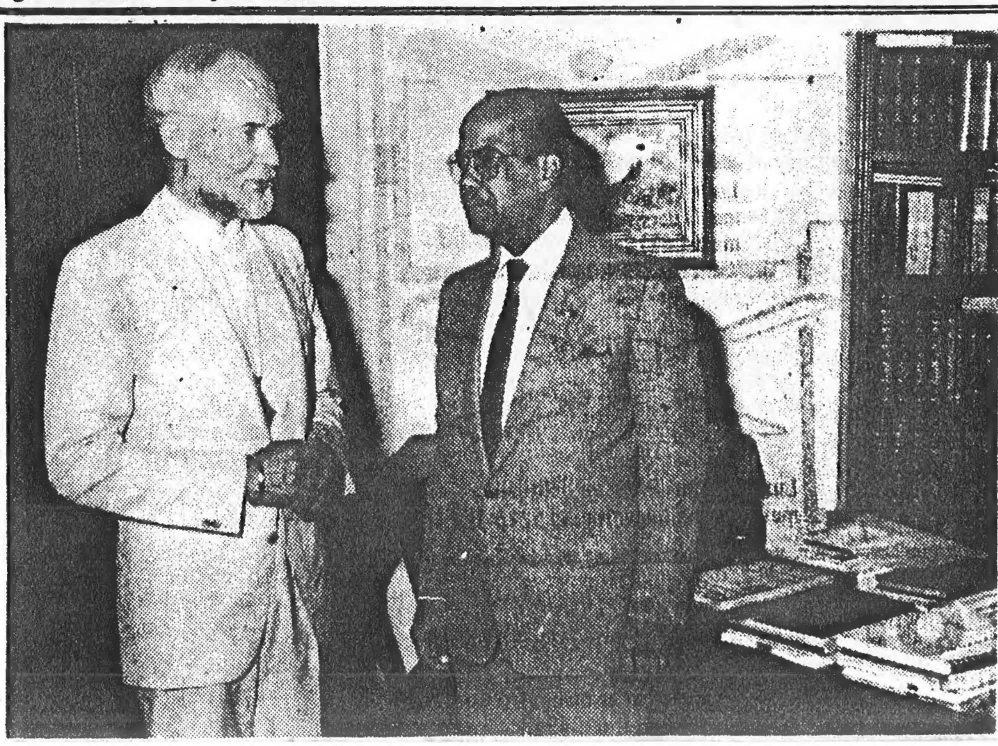
Gedurende zijn verblijf op Aruba, werd door Dr. Versteeg een druk programma afgewerkt. Er werd zowel in het museum als in het veld gewerkt om een inventarisatie te maken van de archeologische hulpbronnen.

Door Dr. Versteeg is een rapport voor het archeologisch museum gemaakt, met adviezen voor wat betreft de Arubaanse archeologie op korte en lange termijn. Ook werden met de heer Fingal de plannen doorgenomen voor zowel het archeologisch gebeuren op Aruba als ter optimalisering van het museaal werk.

Aan het eind van zijn verblijf had Dr. Versteeg, vergezeld van de heer Fingal, een lang onderhoud met de Minister van Welzijnszaken, mr. A.G. Croes. Tijdens dit onderhoud heeft Dr. Versteeg aan de Minister kennis gegeven van zijn indrukken voor wat betreft de Arubaanse archeologie en er werd over de prioriteiten voor de toekomst gesproken.

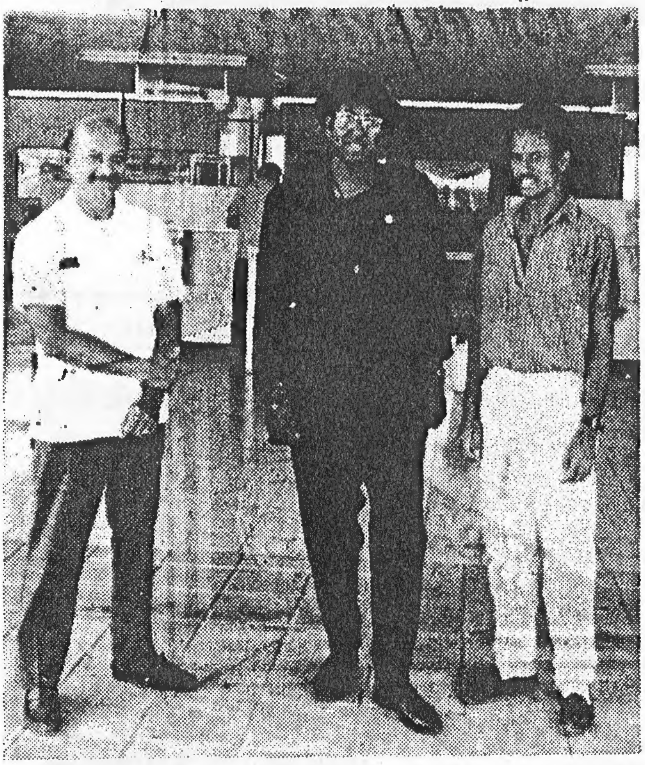
Zowel Dr. Versteeg als het personeel van het archeologisch museum hebben te kennen gegeven, dat het bijzonder fijn was om samen te werken.

Alhoewel het bezoek van Dr. Versteeg aan de korte kant is geweest, gezien het vele werk dat nog gedaan kan worden, kan niet anders gezegd worden dan dat zijn komst zeer waardevol en nuttig is geweest.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Zaterdag 9 april 1988

TONEEL-REGISSEUR LEERDAM OP BONAIRE

KRALENDIJK - In het kader van de pogingen van Centro Cultural Bonaire om een school voor kunsten te beginnen op Bonaire, arriveerde uit Nederland de heer Leerdam, regisseur en dramaturg, om de basis te leggen voor een theaterschool hier. De heer Leerdam is gecontracteerd om 4 maanden hier te werken. De eerste twee maanden zullen gebruikt besteed worden aan de voorbereiding van de cursussen. Al een tijd heeft het CCB veel aandacht besteed aan de muziekschool en in de toekomst wil men dat ook gaan doen aan theater, schilder- en beeldhouwkunst en dans. Dankzij de goedkeuring van OKSNA die dit jaar financiele hulp zal verlenen aan deze school, hoopt men dat er een opleving komt van activiteiten op kunstgebied op Bonaire, speciaal wat theater, schilder- en beeldhouwkunst betreft. Volgens de voorzitter van de CCB de heer Rudy Domacasse zijn de voorbereidende werkzaamheden voor deze culturele organisatorische faciliteiten niet zo gemakkelijk en vereisen veel toewijding en doorzettingsvermogen. Toch is men optimistisch over de verwachte resultaten.

Op de foto v.l.n.r. Frans Booi hoofd van het Buro Cultuur en Opvoeding op Bonaire, John Leerdam en Rudy Domacasse, voorzitter CCB.

'EURS EN NIEUWSBERICHTEN
Donderdag 14 april 1988

INGEZONDEN

JAZZ

Jazz is een modern verschijnsel uit de jaren rond 1890, waarin negerelementen prevaleren, wars van slaafsheid.

Jazz bewijst dat individuen, ieder met eigen inbreng, in staat zijn een harmonisch resultaat te produceren.
Wel zijn er natuurvoorwaarden overigens:
Muzikaal creatief zijn, Geoefend zijn, Wisselwerkend zijn,
Zich richtend naar de overeengekomen stelling.
Jazz derhalve kan niet zijn collectief. Een traditioneel orkest, kan collectief zijn.
Jazz is flexibel, coördinerend, democratisch, informatief, effectief, integratief, creatief, enzovoort.

A.C.L.

P.S.
Onder invloed waarvan, van wie, besloot Willem Breuker zijn Jazz te noemen "Kollektief"......... L.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Vrijdag 15 april 1988

In wording:

Audiovisuele documentatie amateur-toneel in koninkrijk

WILLEMSTAD - Een filmploeg die dezer dagen op Curaçao verblijft om opnamen te maken voor een televisieserie van zes afleveringen van elk vijftig minuten over het amateurtoneel in het Nederlandse koninkrijk, bracht vanmorgen een bezoek aan gouverneur dr. René A. Römer in het Landhuis Santa Barbara. Ter viering van de start van de opnamen vandaag op Curaçao, werd gisteravond in het Avila Beach Hotel/Guest House een bijeenkomst gehouden. Producer Richard de Cossoux van de zes delige televisieserie 'Spelenderwijs', die op video wordt vervaardigd en waarvan de KRO, (Stichting) Katholieke Radio Omroep in Nederland, de uitzendrechten heeft, heeft de crewleden toen voorgesteld aan het aanwezige publiek.

De opnamen in Nederland voor deze televisieserie over het amateur theater zijn reeds gereed en de opnamen op de Nederlandse Antillen en Aruba zijn vandaag begonnen. De participanten aan deze audiovisuele produktie zijn: het Nederlands Centrum Amateur Toneel, het Overlegorgaan Kulturele Samenwerking Nederlandse Antilien (OKSNA), het Arubaanse equivalent daarvan met een iets andere struktuur, UNOCA (Unión Organisashonnan Cultural Arubano), de Stichting voor Culturele Samenwerking (Sticusa) en particulieren.

Volgens het contract zal de aflevering van deze serie eind dit jaar zijn en uitzending ervan via de Antilliaanse en Arubaanse televisie kan begin volgend jaar tegemoet worden gezien. De crew, die gisteravond werd voorgesteld, bestaat uit onder meer: regisseur Jan Keja, cameraman Fred Bunkman, geluidsman Bert Koops (die ook betrokken was bij Antilliaans Verhaal, waarvan de twee laatste afleveringen de komende maandagen via TeleCuraçao worden uitgezonden), voor de interviews, Violette Falkenburg en op Aruba, Ito Tromp, die ook betrokken was bij Antilliaans Verhaal van regisseur Cees Langeraad en regieassistente Irene Uneputty, die tevens de zorg draagt voor de produktieleiding. Iemand speciaal voor belichting werd niet voorgesteld, wel Wolf Rielich, die de research heeft gedaan en ook het script verzorgd.

lees verder p. 3

R.K. Centraal Schoolbestuur:

ONDERWIJS NIET RIJP VOOR PAPIAMENTU ALS VOERTAAL

WILLEMSTAD --Het R.K. Centraal Schoolbestuur wijst het gebruik van het Papiamentu als voertaal in derde, vierde, vijfde en zesde leerjaar voorlopig af. Het invoeren van een andere voertaal dan het Nederlands is een ingrijpende wijziging in ons onderwijs, waarbij men voorzichtig te werk dient te gaan en waarbij men geen onnodige risico's mag nemen. Dat schrijft het R.K. Centraal Schoolbestuur in het commentaar op de concept-nota 'Onderwijs aan de vooravond van de jaren negentig". Het Schoolbestuur is van mening dat het Papiamentu als landstaal die plaats moet krijgen die haar toekomt, maar de tijd is nog niet rijp om deze taal als voertaal in te voeren op de scholen op de Benedenwindse eilanden.

Het spreekt ,volgens het Schoolbestuur, vanzelf dat het aanbrengen van basisbegrippen en het aanvankelijk lezen, schrijven en rekenen moet plaatsvinden in de taal die de kinderen van huisuit het beste beheersen, en dat is voor het merendeel van de Antilliaanse leerlingen het Papiamentu.

Daar tegenover staat dat de vakterminologie, vakliteratuur en literatuur in het algemeen nog niet voorhanden zijn in deze taal, en dat het Papiamentu nog niet voldoende ontwikkeld is om het totale basisonderwijs in deze taal te verzorgen.

De beheersing van het Papiamentu is bij een groot deel van de bevolking in het algemeen en bij veel leerkrachten in het bijzonder ten enen male nog onvoldoende. Dit is een groeiproces dat geruime tijd vergt, vindt het bestuur.

"Bovendien dwingt ons het kleine taalgebied van het Papiamentu tenminste een taal met een grote reikwijdte aan te leren. Evenals het te vroeg onvoorbereid gebruiken van een vreemde instructietaal tot slechte leerprestaties leidt, zal ook een te lang uitstellen van een tweede taal nadelige gevolgen kunnen hebben. Hoe jonger het kind is, des te spontaner en directer is het tot het overnemen van een andere taal in staat", aldus het commentaar van het Schoolbestuur.

Het R.K. Centraal Schoolbestuur is er daarom voorstander van dat het Papiamentu als vak wordt geintroduceerd in het gehele onderwijs, tevens pleit het Schoolbestuur voor het invoeren van het Papiamentu als voertaal in het eerste en tweede leerjaar van de basisschool.

Daarnaast dient een tweede taal reeds vanaf het eerste en tweede leerjaar als vak onderwezen te worden. Om praktische redenen dient, volgens het bestuur, vooralsnog het Nederlands als tweede taal de voertaal te worden.

Het Schoolbestuur is verder van mening, dat er, met het oog op de invoering van dit voorgestelde nieuwe model van de Curacaose basisschool , op zeer korte termijn gelijktijdig methoden ontwikkeld moeten worden, voor de introductie van het Papiamentu en voor het onderwijzen van het Nederlands in het eerste en tweede leerjaar.

"Conform artikel 140 van de Staatsregeling moeten de schoolbesturen bij de ontwikkeling van nieuwe methoden qua opzet als qua inhoud een directe inbreng hebben. Wij willen aan de totstandkoming van deze methoden meewerken door hiervoor geschikte leerkrachten ter beschikking te stellen", aldus het Schoolbestuur.

Het Schoolbestuur is van mening, dat de introductie van het Papiamentu binnen het basisonderwijs op weldoordachte en rustige wijze dient te geschieden, waarbij aan de ouders gegarandeerd kan worden, dat deze introductie in het belang van de kinderen zal zijn.

Vervolg: Documentatie amateur-toneel

Tijdens een kort telefonisch interview vanmorgen met producer Richard de Cossoux lichtte hij toe, dat ondanks het script reeds gereed is en al voorbereidingen voor de opnamen getroffen zijn, deze produktie het vooral ook moet hebben van spontaniteit. Derhalve houdt hij zich aanbevolen voor waardevolle bijdragen uit de hoek van Antilliaanse amateurtoneelgezelschappen.

Het coördinatieteam voor de aflevering van vijftig minuten van het Nederlands Antilliaans en Arubaans amateurtheater bestaat voor wat betreft de Nederlandse Antillen, uit Diana Lebacs en Richard Lopez Ramirez en voor Aruba, uit: Burny Every en Ito Tromp.

Spelenderwijs

Naar verluidt zijn de werkzaamheden op Curaçao vandaag al begonnen, toen in het Banda Bou-gebied de eerste opnamen werden gemaakt. Op aanstaande zondag zullen in Akademia di Arte opnamen worden gemaakt van regisseur Ronny Sillé.

De crew verblijft tot volgende week woensdag op Curaçao, waarna de reis zich voortzet naar de overige lokaties in de Dutch Caribbean, achtereenvolgens: St. Maarten, Sint Eustatius, Saba, Bonaire en Aruba. Op 7 mei is dan de terugtocht naar Amsterdam.

Aan de bijeenkomst gisteravond in het Avila Beach Hotel/Guest House hebben ondermeer deelgenomen, behalve de producer en crewleden, minister van onderwijs en cultuur Ellis Woodley, gedeputeerde Angel Salsbach (cultuur), tevens plaatsvervangend hoofd van het OKSNA,

OKSNA-secretaresse Ivna Isenia, May en Max Henriquez, Akademia di Arte-direkteur Jose Capricorne, hoofd Dienst Kultuur Pacheco Domacasse, Laura Quast, Diana Domacasse, Rina Penso, ex-hoofd van het voormalige Bureau Kultuur en Opvoeding Ito Tromp, direkteur Tolenaar van Radio Holland Caribbean N.V., managing director C. Schmale van Radio Holland International N.V. filmregisseur René van Nie, freelancer bij film- en andere audiovisuele produkties Maurice Flemming, journaliste Reyna Joe, Beurs- en Nieuwsberichten-redaktrice Penni Tecla-Peterson en vele anderen. Toen werd ook een interview opgenomen met producer Richard Cossoux voor het televisieprogramma van Maritza Becker.

KRACHTIGE CULTURELE VRIENDSCHAPSBANDEN MET VENEZUELA NEMEN CONCRETE VORM AAN

EXPORT KENNIS OVER AUTHENTIEKE CURACAOSE MUZIEKINSTRUMENTEN

WILLEMSTAD -- De Antilliaanse docenten Rignald Yankey en John Willekes hebben succesvol werk geleverd in Venezuela, toen zij daar onderwijs hebben gegeven bij diverse culturele organisaties, blijkt vandaag uit een persbericht hierover van de Dienst Culturele Zaken. Er werden toen diverse vragen gesteld over de Antilliaanse folkloristische muziek, als seú, tambú, terwijl daar de wens leeft dat in de toekomst de Dienst Culturele Zaken een delegatie stuurt die typische Curaçaose instrumenten kan tonen, als kachu, chapi, bastel, karkó en anderen.

"Curaçao behoort trots te zijn te kunnen rekenen op welopgeleide mensen zoals onze bezoekers", zo heeft de mening geluid van Michael Eustache, een van de meest bekende koordirigenten in Zuid-Amerika, toen hij Rignald Yankee en John Willekes voorstelde bij de Workshop Negro Spirituals in een lokaal van de kerk "Iglesia Bautista Memorial' van Caracas.

NEGO SPIRITUALS

De vertegenwoordigers van de Sektie Kultuur hebben de naam van Curaçao in ere gedragen bij al hun presentaties, meent de Dienst Culturele Zaken. Zij hadden een uitnodiging gekregen om conferenties te verzorgen over muziek van Antilliaanse koren en neger spirituals in diverse plaatsen, als: het Pedagogisch Instituut van Caracas op 22 april jongstleden, waar zij speciale lessen hebben gegeven aan diverse docenten en leerlingen van de muzieksectie; Metro van Caracas, waar ze workshops hebben geleid van Antilliaanse muziek en spirituals voor koren van de metro van Caracas en van 'Fiskalía General' van Venezuela, die afhankelijk is van het hooggerechtshof van ons buurland; Petróleos de Venezuela, waar ze werkgroepen hebben geleid voor het koor van Corpoven, een van de Venezolaanse oliebedrijven; Iglesia Bautista Memorial, waar ze conferenties hebben verzorgd en liederen hebben geleerd tijdens slotworkshops met diverse christelijke en wereldlijke koren, die samen spiritual songs hebben gezongen op zaterdag 23 april jongstleden en het museum Museo del Teclado, waar zij diverse koren samen hebben gedirigeerd, met zang van meer dan honderd veertig personen tezamen.

Minstens twintig verschillende koren hadden profijt van het onderwijs dat Rignald Yankey en John Willekes verzorgden.

Vele andere koren die om diverse redenen daar niet aan konden deelnemen, verzochten deze Antilliaanse muziekdocenten langer te blijven, hetgeen niet kon, vanwege hun verplichtingen hier. Ze werden toen verzocht een andere keer terug te komen.

Een van de assistenten bij de zanglessen zei dat ze de liederen met goede techniek brachten, tegelijkertijd met emoties, waardoor ze uiting gaven aan en communiceren over hun spirituele leven.

Dr. Paul H. Eustache van Petróleos de Venezuela en voorzitter van de doopconventie van dat land, gaf uiting aan zijn tevredenheid over de kwaliteit van de docenten die uit Curaçao werden uitgenodigd voor de workshops.

De activiteiten van Yankey en Willekes waren zo intensief, dat ze bekaf waren, maar steeds bleven zij opgewekt, terwijl ze niet nalieten een vraag te beantwoorden. Ze waren al met al er verheugd om te helpen de culturele vriendschapsbanden met Venezuela te verstevigen.

Pastoor Montoya die diverse jaren op Curaçao had gewoond, zei dat ze "blijk hadden gegeven van een aardige en onvermoeibare instelling, waardoor ze Antillianen zijn die gewaardeerd worden in Venezuela." De dienst Culturele Zaken die vandaag een en al lof heeft voor deze twee Antilliaanse muziekpedagogen geeft tenslotte te kennen dat er grote wens naar bestaat om meer culturele uitwisselingen tussen Venezuela en Curaçao op gang te brengen, evenals veelvuldiger bezoek van Antilliaanse kunstenaars en dirigenten.

Zjozjoli wint B.M. Leito Trofee

WILLEMSTAD -- Stichting Zjozjoli is dit jaar als winnaar uit de bus gekomen voor de Gouverneur Drs. B.M. Leito trofee. Kolegio Chaya Willems komt in aanmerking voor de eervolle vermelding. De beide groepen krijgen dinsdag 10 mei bij het huis van de gezaghebber de prijzen uitgereikt.

Het kinderkoor Zjozjoli is in 1980 opgericht door Enid Hollander-Merkies. Het doel van dit kinderkoor is niet alleen het zingen, maar ook het aanleren van discipline en aandacht voor de les. Op dit moment bestaat het kinderkoor uit 40 kinderen. In de afgelopen acht jaar heeft de groep drie lp's op de markt gebracht en een cassette met liedjes over het Papiamentu als vak op school.

Verleden jaar heeft de groep een toernee door Nederland gemaakt waar zij "goodwill" hebben gekweekt bij de Nederlandse bevolking voor Curacao. Zjozjoli heeft met haar liedjes de koningin welkom geheten op Hato. Ook heeft de zanggroep de prijs van "persoon van het jaar" van Ricardo Isebia in ontvangst mogen nemen en het kinderkoor heeft de Galardon Vitrola gewonnen als beste kinderkoor.

Wegens al deze bereikte mijlpalen in het korte bestaan van de groep, heeft de jury van de Leitoprijs besloten de trofee dit jaar uit te reiken aan het kinderkoor Zjozjoli.

Kolegio Chaya Willems mag een eervolle vermelding in ontvangst nemen omdat deze school de laatste tijd veel activiteiten organiseert. Onlangs hebben de leerlingen van deze lagere school de musical Jesus Christ Superstar opgevoerd. Ook brengt de school maandelijks een krantje uit. Volgens de jury-leden is de school Chaya Willems een goed voorbeeld voor de andere scholen op het eiland omdat, ondanks de moeilijke periodes die de scholen doormaken, de school het toch presteert om goed les te geven en de samenwerking tussen de leerkrachten op de scholen goed verloopt.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Woensdag 27 april 1988

NEDERLANDSE PLOEG FILMT DOCUMENTAIRE OVER AMATEURTONEEL

(van onze korrespondente)

PHILIPSBURG - Gedurende de maand april verblijft producer Richard Decossaux met zijn filmploeg op de Antillen en Aruba voor het maken van een t.v. documentaire over amateur toneel. De Antilliaanse/Arubaanse aflevering is onderdeel van een serie van 6, (waarvan de andere delen zich in Nederland afspelen) en is o.a. gefinancierd door Sticusa, Oksna en Unica.

Opnames te St. Maarten geschiedden van 20 t/m 23 april en bestaan o.a. uit interviews met eilandelijke amateur toneelspelers, regisseurs en directors van toneel groepen en het hoofd van het Departement van Cultuur, Camille Baly. Voorstellingen werden in het Cultureel Centrum en op de patio van het huis van Albert en Josianne Fleming op de film vastgelegd.

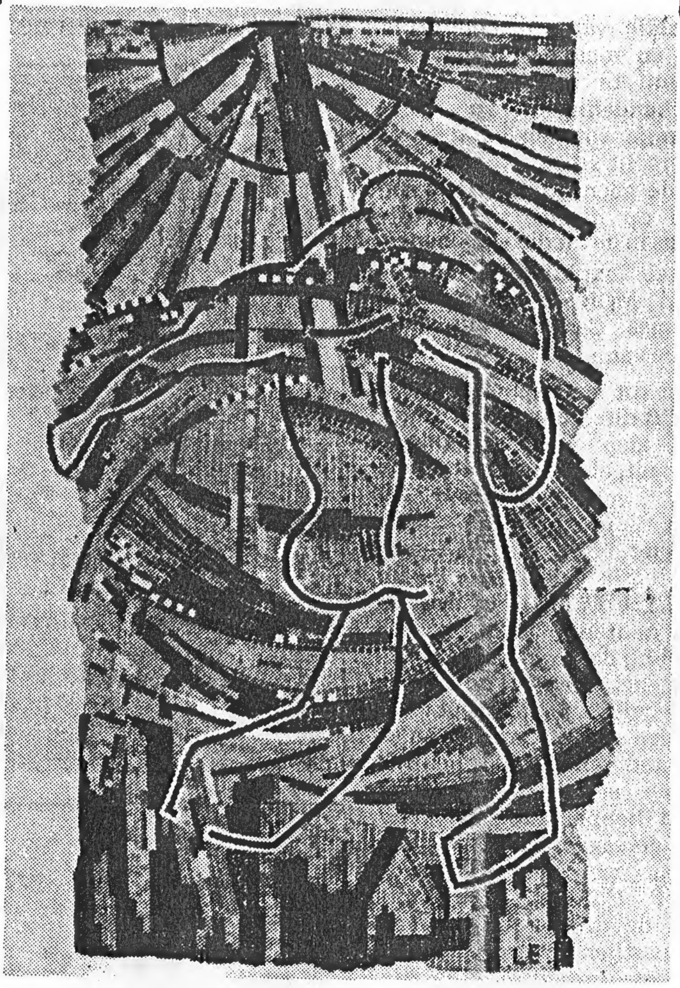
Initiatief voor de serie die 'spelenderwijs' genoemd is, kwam van Wolf Kielich, die het script en de research uitvoerde. Hij benaderde producer Richard Decossaux,die het film team samenstelde en de fondsen bij elkaar bracht.

In de afleveringen wordt vooral de 'Human Interest' zijde van het amateur toneel benadert, met daarnaast een overzicht van auteurs, acteurs, regisseurs, repertoire etc.

Uitzending van de serie (materiaal voor Nederland is reeds binnen) onder regie van de bekende regisseur Jan Keja, wordt in Nederland rond oktober 1989 verwacht. De Antillen en Aruba kunnen de serie daarna op hun beeldbuis volgen.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Woensdag 4 mei 1988

WILLEMSTAD - Bij de oplevering van het projekt "Rioolwaterzuivering Klein Hofje", Bood Betonbouw zijn opdrachtgever, het Eilandgebied Curacao, een mozaiek aan. Dit kunstwerk, vervaardigd door Lucila Engels en voorstellend 'Man and Energy', is thans geheel gereed en ter plaatse op een gevel van het bedrijfsgebouw aangebracht. De officiele overdracht aan de opdrachtgever vindt op donderdag 5 mei aanstaande om 17.00 uur te Klein Hofje plaats.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Dinsdag 3 mei 1988

EXPOSITIE EPPO DOEVE IN CURACAOSCH MUSEUM

WILLEMSTAD-- Vrijdag 13 mei vindt in het Curaçaosch Museum de opening plaats van de expositie bestaande uit nagelaten werken van de tekenaar/illustratie Eppo Doeve. De opening zal om half negen 's avonds worden verricht door de de gezaghebber Ronald Casseres. Na de officiele opening zal de heer A. Tamminga, directeur van drukkerij Jekka, die de totale nalatenschap van het werk van Eppo Doeve onder zijn beheer heeft, een in brons gegoten beeldje aanbieden aan de gezaghebber. Dit beeldje is door de beeldhouwer Pieter de Monchy vervaardigd aan de hand van een zelf karikatuur van Doeve. Tijdens de opening zal een diapresentatie plaatsvinden over het door Doeve in het leven geroepen begrip "Doedel".

Joseph Ferdinand Doeve werd in 1907 geboren in Indie. Zijn vader was bestuursambtenaar met veel ambities als tuinarchitect en zijn moeder genoot bekendheid als bloemsierkunstenares. Op 20-jarige leeftijd werd hij naar Nederland gestuurd om zich academisch te bekwamen in de tropische natuur om te zijner tijd in Java aan de slag te gaan.

De familie begreep al snel dat de tekenaar in de jeugdige Eppo niet te stuiten was. Hij deed ook aan boetseren, houtsnijden, beeldhouwen en muziek maken.

In Nederland ving hij aan met zijn landbouwstudie, echter na twee jaar kreeg het befaamde Amsterdamse reclamebureau Delamar Doeve's illustraties onder ogen en bood hem zijn eerste commerciele opdracht. Via de directeur van het Rijksinstituut tot opleiding van tekenleraren kwam Doeve in aanraking met de uitgever Brusse. Hij werd tekenaar van de zogenaamde "kleine" politieke prent naast de beroemde L.J. Jordaan.

Onder invloed van de schilder Raoul Hynckes en professor Roling, begon Doeve te schilderen in olieverf. Qua wijze van schilderen behoort Doeve tot de groep der "magische realisten".

Dankzij zijn fenomenale tekentalent en karikatuurachtige tekentrant, bereikte hij een groot publiek. Hij was onder anderen ook ontwerper van Nederlandse bankbiljetten.

De expositie van werken van Doeve is te bezichtigen van dinsdag tot en met zaterdag van 9 tot 12 uur 's morgens en van 2 tot 5 uur 's middags. Zondag's is het museum geopend van 10 uur 's morgens tot 4 uur 's middags. Maandag is het museum gesloten.

Curacaose auteurs besproken in H.P.

AMBASSADEURS VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

(door Marjo Nederlof)

WILLEMSTAD -- In 1957 werd Boeli van Leeuwen door de Bijbel geïnspireerd toen hij zijn eerste boek "De Rots der Struikeling" noemde. Prof. Jaap Goedegebuure, literatuurmedewerker van het Nederlandse weekblad de Haagse Post, werd voor zijn bijdrage van 23 april op zijn beurt geïnspireerd door van Leeuwen. Onder de kop De Rots der Struikeling, met als ondertitel Haat-Liefde in de Hof van Eden: de grote ambivalentie in de Nederlandstalige literatuur van Curacao, schreef Goedegebuure een vijf pagina's tellend artikel over de belangrijkste schrijvers van Curaçao die in het Nederlands publiceerden: Frank Martinus Arion, Cola Debrot, Boeli van Leeuwen en Tip Marugg. Goedegebuure: "Er zijn maar weinig plekken in het Nederlandse taalgebied die zo frequent en zo lyrisch zijn beschreven als de 472 vierkante kilometer van dit Benedenwindse eiland in de Caribische Zee."

Slechts terloops noemt Goedegebuure ook nog Edward de Jongh en Jules de Palm en ook niet alle boeken van Arion, Debrot van Leeuwen en Marugg worden onder de loupe genomen; het zijn vooral de overeenkomsten in thematiek waarnaar Goedegebuure in zijn artikel op zoek was. "Het beste deel van hun oeuvre," aldus Goedegebuure, "is gesitueerd op hun eiland van herkomst.(...). De Nederlands-Antilliaanse auteurs zijn zo verworteld in hun natuurlijke omgeving dat ze er nooit echt vandaan raken, is het niet naar het lichaam dan wel naar de geest."

Dat en de volstrekt andere houding tot de werkelijkheid die men van Nederlandse auteurs gewend is, valt Goedegebuure het meeste op aan de Antilliaanse, Nederlandstalige literatuur: "De Curaçaose literatuur trilt als de seismograaf die aardbevingen en erupties aankondigt, en laat daarmee zien dat ze veel directer op de maatschappelijke realiteit reageert dan wij van Europese schrijvers gewend zijn." Ter illustratie haalt hij een passage aan uit van Leeuwens jongste roman 'Het Teken van Jona', waarin de ik-figuur zich welbewust afkeert van Europa. De ik-figuur uit het Teken van Jona:

"Ons wil het hier voorkomen dat Europa aan constipatie lijdt. Er zijn geen nieuwe horizonten meer, geen frontiers of the mind, de cultuur is tenslotte doodgelopen in de met kurk omlijnde kamer van Proust. Geen nieuwe oceanen, continenten of openbaringen, maar een speurtocht naar de verloren tijd."

Goedgebuure, die nog maar een jaar geleden (of daaromtrent), eveneens in de Haagse Post, moest bekennen dat hij in zijn lange literatuurloopbaan de Nederlands-Antilliaanse auteurs nogal over het hoofd had gezien, heeft de tussenliggende tijd niet alleen benut door die schade in te halen, hij is er ook nog eens onverdeeld enthousiast over, zo blijkt uit zijn artikel. Indien Tip Marugg de veelbesproken AKO-prijs zou winnen, "dan wordt daarmee de hele Nederlandstalige literatuur van Curaçao geëerd", zo is hij van mening.

Het is ook inderdaad opvallend dat een eiland als Curaçao, waar de meerderheid van de bevolking het Nederlands niet als spreektaal hanteert en dat niet meer inwoners heeft dan de stad Leiden, "de laatste halve eeuw een aantal schrijvers heeft voortgebracht die tot de beste van onze literatuur horen." Kijk eens aan, "onze" literatuur noemt Goedegebuure het nu een jaartje later. Maar goed, niet te pinnig, het werd hoog tijd dat de Curaçaose schrijvers eindelijk wat meer erkenning krijgen en artikelen als die [illegible] Goedegebuure en nominaties als die van Tip Marugg zorgen voor een doorbraak naar het grotere publiek. Niet alleen voor Marugg, maar ook voor van Leeuwen, Debrot en Arion, zolang de laatste in het Nederlands blijft schrijven althans, al lijkt hij dat niet van plan te zijn, want hij heeft aangekondigd dat zijn volgende boek in het Papiamentu zal verschijnen. (Overigens jammer, want in het maken van een schrijftaal gaat waarschijnlijk zoveel tijd zitten, dat van schrijven zelf niets terecht komt op redelijke termijn.)

Veel aandacht be[illegible]dt Goedegebuure ook aa[illegible] de christelijke (met name protestantse) signatuur die het werk van de blanke Curaçaose schrijvers doordrenkt. Na een beschouwing over Maruggs "De morgen loeit weer aan", besluit Goedegebuure met het beroemde gedicht van Cola Debrot: "Droevig eiland droevig volk" en hij besluit: "Of Debrot ooit de aspiratie heeft gekoesterd de illusies en sentimenten van Curaçao's bewoners te vertolken, mag op grond van de in "Mijn zuster de Negerin" uitgedrukte tweeslachtigheid worden betwijfeld. Tenzij de gemengde gevoelens het meest in overeenstemming zijn met de aard van het gemengde volk dat huis houdt op de rots der struikeling".

zie verder p. 7

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN

Donderdag 5 mei 1988

SEMINAR CARIBISCHE JEUGD-LITERATUUR

ORANJESTAD -- In samenwerking met Wim Rutgers organiseert de Arubaanse Pedagogische Academie een seminair "Carabische Jeugdliteratuur", welke gehouden zal worden in genoemd overzicht van de Caraibische jeugdliteratuur in de leeftijd van 13 tot 17 jaar en is speciaal bestemd voor de MAVO-docenten Letterkunde. Verder kunnen andere geinteresseerden ook deze literatuurbijeenkomsten bijwonen.

Het seminair draagt de titel "Benaderingen van jeugdliteratuur in het Caraibisch gebied". Een vijftal benaderingen worden door Wim Rutgers middels een vijftal inleidingen gegeven.

De onderwerpen zijn: 1. Historische benadering van de Caraibische jeugdliteratuur (Compa Nanzi); 2. Biografie van de Caraibische jeugdliteratuur a.h.v. de schrijfster Sonia Garmers; 3. Roman -- analyse: a.h.v. Diana Lebacs; 4. Thematische benadering: Antilianen over Nederland (vergelijkingen); en 5. Benaderingen vanuit de lezer zelf. Receptie van literatuur.

De onderwerpen worden telkens op woensdagavond gehouden van 19.00 tot 21.00 uur en wel respectievelijk op 4, 18, 25 mei en 1,8 juni.

Inschrijfgeld voor dit seminair bedraagt f. 25.--. De deelnemers ontvangen hiervoor een compleet manuscript met de behandelde onderwerpen plus gratis koffie, thee en soft.

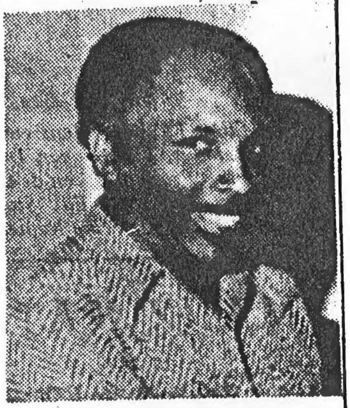
Colá Debrot

Tip Marugg getekend in 1952

Boeli van Leenwen

Frank Martinus Arion.

Goed bedoeld, maar een beetje ongelukkig uitgedrukt, dat 'huishouden'. Enfin, er is meer dat tot bevreemding stemt. Dat Goedegebuure nooit op de Antillen is geweest valt hem natuurlijk niet te verwijten (hoewel...) en mogelijk heeft hij geen inspraak gehad in de keuze van illustraties bij zijn artikel, want anders had hij de grote foto van een divi-diviboom onmiddellijk afgekeurd. Niet dat er met die boom iets mis is, alleen staat hij op Bonaire en niet op Curaçao. Maarten 't Harts beschrijving van Saba is niet alleen 'niet doorleefd genoeg' (zoals Goedegebuure moet aannemen van Volkskrantcriticus Aad Nuis), maar bovendien volstrekte lariekoek: 't Hart laat in de Jacobsladder een marinier op Saba in een meertje duiken (!!), dat, op te maken uit de beschrijving ervan, bij landhuis Ascencion op Curaçao ligt. Die duikende meer-marinier heeft in het boek overigens niet zijn nek gebroken, wat 't Hart natuurlijk wel had moeten laten gebeuren als hij de plaatselijke situatie kende en van het verschijnsel zoutpan had kennis genomen. Ook heeft, in tegenstelling tot wat Goedegebuure beweert, van Leeuwen nooit op een fraterschool gezeten.

Ondanks die kleine, onjuiste details, die alleen opvallen bij de mensen hier, geeft het artikel in de Haagse Post de lezer in Nederland een lyrisch beeld van de Nederlandstalige literatuur op Curacao, zo lyrisch als de literatuur zelf. Met alle negatieve publiciteit die de Antillen in Nederland, terecht of niet, altijd krijgen, is dat voor de verandering ook wel eens aardig. Curaçaose, Nederlandstalige schrijvers zijn de ambassadeurs van de Nederlandse Antillen.

KNIPSEL UIT :